

**Биљана Продовић Милојковић\***

*Универзитет Метрополитен,  
Факултет за примењену екологију – Футура*

## **УТИЦАЈ ЖИВОЈИНА ЖИКЕ ЂУРИЋА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНИ РАЗВОЈ НАУЧНОГ ПОДМЛАТКА**

### **Сажетак**

Млади и њихов положај су значајно питање развоја и темељ за даљу изградњу и напредак сваке земље, те отуда улагати у младе значи инвестирати у богатство нашег данашњег и сутрашњег друштва. У овом раду сећању посебан акценат стављен на велики значај подршке коју је Живојин Жика Ђурић, дугогодишњи директор Института за политичке студије, пружао младом нараштају. Ђурић је испољавао дубоко засновану перцепцију да млади живе у времену када је у друштву сазрела свест о потребама и могућностима њиховог активног деловања у смеру развојних промена. Указивањем на биографије и објављене прилоге млађих истраживача истиче се педагошки утицај Жике Ђурића на развој младих и њихов допринос научној и широј јавности.

Кључне речи: Живојин Жика Ђурић, Институт за политичке студије, истраживања, истраживачи, млади.

### **ДОВОЉНО ЈЕ РЕЋИ – ЖИВОЈИН ЖИКА ЂУРИЋ!**

„Сви смо ми осуђени на изборе у животу, али немамо сви средства да бирамо.”

*(Бауман, 1998)*

Живојина Ђурића, вишедеценијског директора Института за политичке студије из Београда (ИПС), сарадника а изнад свега пријатеља упознала сам готово случајно, а можда и сасвим намерно? У свом стручном и истраживачком сазревању имала сам, наиме, част и привилегију да стасавам поред угледног научног посленика – професора емеритуса Љубише Митровића који је својим научним залагањима и дијалозима о кључним друштвеним питањима заокупљао пажњу у ширим научним круговима социолога и политиколога. Посебно издвајам професорову заслугу што сам у његовом интелектуалном

---

\* biljanaprodivic@gmail.com

окружењу имала драгоцену прилику да упознам многобројне научне и јавне личности које су на мене оставили упечатљив утисак. Један од њих је свакако био и др Живојин Ђурић.

Жика Ђурић је био један од оних људи који је својим присуством дао изузетан допринос бољем реализовању научно-истраживачких делатности не само ИПС, као институције у области политичке науке, већ и мени самој. Својим изразито живим и занимљивим дискусијама на бројним сусретима, и изузетно подстицајном интелектуалном атмосфером коју је око себе стварао, успевао је да у мени пробуди истраживачки пркос и потребу за непрестаним доказивањем вредног и радног истраживача. Иако је у почетку самог упознавања био обазрив чак мало сумњичав, а понекад и непосредан, његова жеља да постанем део истраживачког тима Института и његовог „младачког јата”, никада није јењавала, чак се појачавала. Уз то, успоставила се а затим из године у годину повећавала и сарадња ИПС и Института за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Нишу, чији сам члан била. Посебна благодарност за ту плодну сарадњу дугује се управо Жики Ђурићу.

Од 1989. односно 1990. године, када је и званично постао директор ИПС у Београду, Жика Ђурић се својски трудио, што му је не без невоља и мука полазило за руком, да управља институтским бродом бирајући најбоље могуће „режиме” пловидбе кроз околности које су чиниле заиста бурна времена. Квалитет одабраних „режима” деловања потврђени колико дужином мандата његовог трајања и сопственим способностима, толико научним квалитетом и перспективама изабраника који су бирани у састав Института као реномиране научне установе. Следећи мерила научних потреба и квалитета, Ђурић се сарадљиво и својски трудио да у институцији сакупи истинске пријатеље „куће” (Кнежевић, 2023), истраживача и аутора који несебично нуде искрену, конструктивну и продуктивну подршку.

Од бројчано невеликог и структурно неразвијеног Института, Ђурић је постепеним реорганизацијама успео да увећа и развије ИПС до завидног нивоа који је био незамислив 80-их и 90-их година. Са импозантним бројем од преко 80 запослених данас ИПС представља једну од најбројнијих и најважнијих установа друштвених наука, и поред Факултета политичких наука, најважнију установу политиколошког истраживачког типа у Србији (Кнежевић, 2023).

У напорном стварању погодних услова за разноврсну политиколошку продукцију, директора Ђурића красила је жеља да свим ангажованим научницима омогући прилика да у кратком року објаве књигу/студију/монографију; уз понуђену шансу објављивања прилога у неким од часописа међу којима су: *Српска политичка мисао*, (на српском и енглеском језику – даље СПМ), *Национални интерес* (НИ), *Политичка ревија* (ПР), *Политика*

националне безбедности (ПНБ), Администрација и јавне политике (АЈП), Социјална политика (СП), Архив за правне и друштвене науке (АПДН). Ово је посебно важно уколико се узме у обзир, шире гледано, да такве прилике на домаћој научној сцени нису исувише честе. Издаваштво у основној области политикологије укључивало је и угледне и истакнуте појединце као спољне сараднике института. Тако се временом у издавачкој продукцији Института појавио одиста импозантан број књига из примарне области теоријске и примењене политикологије, политичке историје, политичке културе, политике безбедности, геополитике, тј. геополитикологије. (Кнежевић, 2023).

Ипак оно по чему се у домаћој научној заједници посебно издвајала комплексна личност Жике Ђурића била је спремност да изађе у сусрет иницијативама и предлозима младих истраживача, по чему се одиста издвајао и истицао међу руководиоцима установа сличног научног типа. Иако је у пуној мери био свестан искушења који са собом носи један такав подухват, великодушно је код младих будио „свест о разлици између личног хтења и друштвеног очекивања у погледу учешћа на пројектима, те потребе стицања научних титула и звања” (Кнежевић, 2023).

Мада увиђаван и благонаклон, Жика Ђурић је био изузетно захтеван и професионално строг у сарадњи са младим ближим сарадницима. Тражио је много, али је баш због тога давао још више. Управо сам и ја била полазник његове препознатљиве „школе”, чије сам ригорозне разлоге додуше схватила доста касније, тек када су се у исходу систематично сакупили резултати једног добро формираног истраживача. То дугујем њему! Сигурна сам да ће такве Ђурићеве педагошке способности и неформална менторства остати трајно урезана у памћење. Његов утицај на младе је на врло леп начин осликао његов уважени дугогодишњи сарадник, колега и пријатељ Милош Кнежевић: „Живојин Ђурић се неосетно уграђивао у многе интелектуалне биографије научног подмлатка а да тај суштински важан утицај није био формализован нити довољно признат” (Кнежевић, 2023).

## РАЗВОЈ МЛАДИХ НАУЧНИКА У ТУРБУЛЕНТНИМ ВРЕМЕНИМА

Познато је да је врло тешко променити положај омладине без општих промена у целом друштву. Положај омладине је, с једне стране, производ општег стања у друштву, а с друге стране, производ деловања систематских мера на побољшању тешког ако не и катастрофалног стања у коме се данашња омладина налази.

Ради што бољег увида у истраживања младе популације потребно је сагледати у ком друштвеном контексту и конструкту данашњи млади одрастају,

сазревају и живе. Данашњи друштвени услови се знатно разликују од оних у којима су одрасле раније генерације младих. Ту се пре свега мисли на продужену кризу, која је у развијеним деловима света отпочела још 2008. године, да би се затим проширила и на сва остала подручја; отежавајуће околности транзицијског друштва праћене изградњом демократског друштва и политичког поретка, као и материјалне, друштвене и политичке последице ратних дешавања. Свака понаособ се одразила и на младе и њихово индивидуално сазревање, које је и поред свега тога бременито специфичним генерацијским тешкоћама.

Савремено друштво које је подложно више него икада трансформацијама, себе је учинило/сачинило „ризичним местом и окружењем у којем се мењају обрасци конструкције младости као животне етапе прелаза у одраслост” (Furlong, Cartmel, 1997; Ingelhart, 1997; Wyn, White, 1997; Du Bois-Reymond, 1998; Kipke, 1999; Pais, 2000; Mortimer, Larson, 2002; France, 2007; Wyn, 2011). Такве промене пре свега изазива и глобализација, која је праћена убрзаним развојем информацијско-комуникацијске технологије, економским променама, повећаним миграцијама становништва, модернизацијом (Ruddick, 2003; Furlong, 2009). Управо ово последње доводи до слабљења традиционалних веза и начина преношења вредности и образаца понашања с генерације на генерацију, при чему су млади присиљени на неизвесније и тегобније трагање за идентитетом и индивидуалним стратегијама друштвене интеграције (Bradley, 1997; Ingelhart, 1997; Wyn, Dwyer, 1999; Miles, 2000; Ule i dr., 2000; Walther, 2006, France, 2007). Постојећи социо-економски и социо-структурни услови у свим постсоцијалистичким друштвима утицали су на постигнућа младих и њихов будући друштвени статус. Када пак поредимо то са садашњом младом генерацијом, која сазрева у условима све оштрије и израженије друштвене кризе, већи значај добивају породични ресурси, односно социокласно обликоване могућности и ограничења у постизању животних циљева, о чему илустративно говоре бројна истраживања. Због свега тога су „млади у процесу одвезивања будућности” она група која је највише погођена друштвеним променама (Milson, 1972: 32).

Жика Ђурић је поседовао свест да савремена генерација младих, како код нас тако и у већини земаља европског окружења, сазрева у таквом друштвеном окружењу које се знатно разликује од оних друштвених услова у којима су одрасле раније генерације младих. По његовом уверењу та се разлика најпре огледа у присуству вишегодишње кризе која је дубоко захватила и друга подручја друштвеног живота. Ризици којима су млади изложени у свим областима па и у науци, у савременом друштву додатно се проширују и продубљују у транзицијским друштвима. Земље у транзицији изложене су појачаном ризику друштвене диференцијације, паду социјалне заштите,

те се разлози за наведене трендове могу наћи и у продужавању процеса образовања, у отежаном налажењу првог и сталног запослења, у сложенијим условима стицања материјалних добара, те у маргинализацији младих у процесу доношења одлука. Колика је суоченост младих са потешкоћама савременог света говори у прилог и смањени удео младих у укупном проценту становништва последњих 40 година, при чему су млади постали најсиромашнија група становништва у земљама Средње и Источне Европе. Због неповољних демографских кретања, тј. апсолутног и релативног смањења младог становништва млади – постају све „ређи ресурс“.

Иако се сматрало да су управо млади „природни добитници транзиције“ јер су боље оспособљени за прихватање промена које доноси друштвена трансформација, досадашњи аналитички увиди показали су како су млади у транзицијским друштвима засад више изложени новим и повећаним ризицима него што су им се отвориле нове и боље перспективе. Тако се показало да се шири сиромаштво и продубљују социјалне разлике, а смањује се државна и друштвена потпора за социјалну интеграцију и промоцију; заоштрава се конкуренција на тржишту рада, уз трајно високе стопе незапослености младих; расте социјална несигурност, у шта је укључен и пораст стопе криминала и разних облика девијантног понашања; здравствена заштита постаје мање доступна, иако расте изложеност разним облицима ризичног понашања; повећава се конкуренција и притисак за стицањем што виших нивоа образовања, уз истовремено смањивање образовних шанси младих из социјално депривираних слојева; девалвиране су некадашње друштвене вредности, због чега на важности губи међугенерациска трансмисија, док се нове вредности успорено усвајају, због чега су млади препуштени индивидуалној потрази за идентитетом и интегритетом те сналажењу у избору животних циљева.

Транзицијска друштва показала су, наиме, да животне шансе младих нису примарно индивидуално створене (Roberts, 2003: 484). Другим речима, индивидуални животни избори догађају се унутар постојеће друштвене структуре и лимитирани су доступношћу потребних ресурса (Cote, 2002).

Омладина у неколико протеклих деценија, што значи и последњих 20 година живи у турбулентним друштвеним околностима. Али, те околности више не делују дестимулативно, неафирмативно и стигматизујуће. Када је размишљао и говорио о потреби побољшања положаја младих људи у друштву Жика Ђурић је наликовао схватањима Масгрова ?Musgrove? који је полазио од тога да иако су млади увек на ивици система, изоловани од главних друштвених токова, они могу да уживају велики углед, или обратно, мали и никакав. Због тога је сматрао да млади који су на ивици система а не уживају никакав углед, представљају популацију која је потенцијално

девијантна или бар упућена на експериментално трагање за новим социјалним формама које могу понудити излаз из блокаде (Musgrove, 1974). Зато својим поступцима често је потврђивао да уколико се не отворе врата подршке и помоћи младима, они ће отићи на друга која су отворена.

## АМБИВАЛЕНТНА СЛИКА МЛАДИХ

Као искусан челник Института Жика Ђурић је у својим опхођењима свесно истицао и издвајао разне аспекте живота младих људи који су спорадично чинили амбивалентну слику њихових перспектива. Тако је иза привидне слике прагматичних и слободно мислећих и делујућих младих људи умео да открије и скривено лице стварности која забрињава (младеж, несигурна и неприпремљена за суочавање са животним потешкоћама).

Млади се могу посматрати као најосетљивији показатељ друштвених кретања и промена. Амбивалентност друштвених очекивања од младих састоји се, с једне стране, у очекивању да се због потребе за друштвеном стабилношћу млади усмере да преузму намењене друштвене улоге и задатке, а да се, с друге стране, због потреба за све бржим друштвеним трансформацијама и развојем од њих захтева креативни и иновативни допринос.

Управо је ова амбивалентност очекивања представљала, и дан данас представља плодно тле за трајни раст друштвеног и научног интереса за младе, нарочито у контексту сталне и убрзане динамике друштвених промена. Томе је свакако допринела и чињеница да млади пролазе кроз интензиван процес социјализације због чега су потенцијално најизложенији утицајима различитих услова, „а њихови ставови и обрасци понашања, као још недовољно формиран, подложнији променама” Потреба пажљивог бављења младима, о чему је посебно водио рачуна Жика Ђурић полази и од чињенице да су млади размерно велика друштвена група која је уједно и најмање оптерећена идеологијама прошлости, при чему су уједно и носиоци иновативних могућности и потенцијално најкреативнији део популације због своје виталности, флексибилности и образовних постигнућа. Важност истраживања младих – раздобље младости – није толико због тога колико траје, колико због процеса који се у том животном раздобљу одвијају, и последица које са собом носе.

Жика Ђурић је био дубоко свестан друштвене зависности младих, те је често спомињао постојећи патерналистички однос друштва према њима. Како је младу популацију посматрао као ону која се налази у осетљивој фази развоја, сматрао је да као таква она треба и мора да ужива пуну друштвену и институционалну заштиту. Полазио је од тога да су млади изложени процесу ретрадиционализовања (исказивање наглашеног традиционалистичког

усмерења), те је често полазио од тога да се за младе може рећи да су поларизовани на модернистичке и традиционалистичке оријентире. Од старијих их је ипак разликовао понајпре по томе што су више и дубље били захватани модернизацијским процесима. Основна младалачка карактеристика је управо окренутост ка будућности из садашњости и готово нимало ка прошлости.

Све ово је било довољно да младе, као и сваку релативно већу друштвену групу посматра нехомогеном – на шта указује његова свест о њиховој различитости према образовним постигнућима, социопрофесионалном статусу, ступњу зрелости, социјалном пореклу, типу социјализације с обзиром на полну припадност, социјални статус породице, урбанизованост уже средине и развијеност регије у којој живе. О свему томе је Жика Ђурић помно водио рачуна.

Управо је својом спремношћу да удовољи умесним потребама младих Ђурић пркосио чињеници да у земљи влада тренд пролонгирања социоекономске зависности младих. Не узимајући у обзир оне којима се ставови граде из страха и нетрпељивости према другоме и различитоме, стигматизацији и етикетирању, Жика Ђурић је ипак веровао младима који су способни и спремни да сопствену судбину узму у своје руке. Често је знао да указује да су одабрани путеви младих не само резултат одговорности њих самих и њихових родитеља, већ и друштва у коме живе и у којем ће у врло скоро време управо они бити носиоци развоја. Говорио је о потреби високе укључености младих, не само у функцији посматрача и евентуалних пасивних гледалаца (који само надзиру), већ активних учесника и доносиоца промена, путоказа и покретача процеса развоја који их дотичу.

Ђурић је дубоко је веровао у то да познавати битне вредности које је усвојила млада генерација данас значи познавати главне циљеве за које ће се једно друштво борити сутра (Пантић, 1981: 9). Младе није схватао технички као „алат” или „ресурс” – јер људи нису „живи материјал” – већ им треба оставити могућност да се искажу као партнери, зналци и стручњаци, како би реализовали своје потенцијале и показали се као носиоци друштвеног развоја својим ентузијазмом, идејама и иницијативама изван устаљених оквира. Ђурић се, попут многих, интересовао за оптималну интеграцију младих у друштво; као да је тиме заправо желео да превлада „предоминантно негативан имиџ младих” (Roche/Tucker, 1997: 1), који су виђени као извор проблема, или као група која је у проблемима (Griffin, 1993).



## ЂУРИЋЕВ ПЕДАГОШКИ ДОПРИНОС НАУЧНОМ СТАСАВАЊУ МЛАДИХ КАДРОВА

Намера овог сећања садржана је у указивању на педагошки значај Жике Ђурића у развоју младих нараштаја у ИПС. Тиме се уједно указује на факторе обликовања система вредности у васпитању младих истраживача. Данас је, у ствари, најтеже васпитавати младе, јер је то у све мањој мери посао традиционалних васпитача, породице и школе, а све више ствар медија и оних који њима управљају. Поента је указати на Ђурићев постигнути допринос научној, стручној и широј јавности.

У таквом приступу драгоцен ослонац може да пружи анализа садржаја институтских часописа и свих осталих издања ИПС. То је заправо најбољи начин да се деконструише укупни научни и етички утицај Жике Ђурића на младе чланове Института који је, по свему судећи, неспоран.

У овом раду који садржи сећање на Жика Ђурића је само у нужној мери коришћена библиографска метода анализе садржаја, према званичним подацима са сајта ИПС који су често дати у редукованој електронској форми. Консултоване су и био-библиографије ангажованих истраживача са пописом објављених дела. Направљен је и увид у бројеве наведених часописа ИПС, монографија и зборника у раздобљу од 2011. до августа месеца 2023. године. Поновимо, зарад тачности, сви истраживани чланци и информације преузети су са званичне службене мрежне *web* странице ИПС.<sup>2</sup> Прегледана су *de visu* издања ИПС, и објављени прилози у њима.<sup>3</sup> За саму јединицу анализе коришћен је искључиво текст унутар бројева часописа објављених од стране младих истраживача, који су део истраживачког тима самог Института, или су његово спољни сарадници.

Свакако су узети у разматрање и монографски доприноси младих аутора. Користећи се методом садржајне анализе текста, за период од 10-так година, а следећи постављени циљ стварања потпунијег сећања на појаву, лик и дело Живојина Ђурића постао је видљив задатак: препознати промовисане вредности доприноса његовог утицаја на развој и афирмацију научног подмлатка.

У том смислу упутно је издвојити кооперативни и коауторски рад Жике Ђурића са млађим колегама и сарадницима ИПС, најпре као показатељ хтења ширења колективног и тимског духа у институтским редовима. Иако је Ђурић био коаутор са неколицином колега чланова Института (међу којима су Драган Суботић, Зоран Милошевић и Ђорђе Стојановић), по броју и квалитету дела те врсте, насталих у последњих пет-шест година, истичу

---

<sup>2</sup> Видети: <https://www.ips.ac.rs/>. Последња посета: 14. 9. 2023.

<sup>3</sup> Објављени прилози категорисани у складу са важећим међународним стандардима.



се књиге писане заједно са Мишом Стојадиновићем. Издвојићемо их седам по редоследу излагања:

*Анатомија неолибералног светског поретка*, Миша Стојадиновић, Живојин Ђурић, Институт за политичке студије, Београд, 2022;

*Знамените личности Србије XIX века*, приређивачи Живојин Ђурић, Миша Стојадиновић, Ивана Спасовић, Фондација За српски народ и државу, Београд, 2021;

*Конституисање српске државности у XIX веку*, део 2, књ. 2, приређивачи Живојин Ђурић, Миша Стојадиновић, Фондација „За српски народ и државу”, Београд, 2021;

1. *Конституисање српске државности у XIX веку*, део 2, књ. 2, приређивачи Живојин Ђурић, Миша Стојадиновић, Фондација „За српски народ и државу”, Београд, 2021;
2. *Конституисање српске државности у XIX веку*, део 1, приређивачи Живојин Ђурић, Миша Стојадиновић, Фондација „За српски народ и државу”, Београд, 2020.
3. *Политички митови неолиберализма*, Миша Стојадиновић, Живојин Ђурић, Институт за политичке студије, Београд, 2017.

Уз набројане коауторске књиге приметни су и актуелни аналитички доприноси у форми научних чланака, попут: „Држава и неолиберални модели урушавања националних политичких институција” (СПМ, IV, 2018: 41-57); и б) „Пандемије и институционални изазови у савременом друштву” (СПМ, II, 2020: 119-140).<sup>4</sup>

Колико је Ђурић утицао на издавачку делатност и активност младих у Институту говори и импозантан број примљених и ангажованих младих истраживача, њихове школске биографије, као и један број самосталних и коауторских радова и прилога објављених у ИПС.<sup>5</sup> Посебно плени пажњу активност и ангажованост младих унутар Институције – која показује да је постојање одговорне привржености истој, који су преузети од њеног организационог и управљачког врха. Жика Ђурић је тежио и успевао да попут матице у пчелињем друштву подстицајима, остварењем задатих циљева и извршеним задацима обезбеди опстанак тог институтског „пчелињег друштва” у мери потребе његове хомогености. Такво прегнуће је мало коме међу институтима друштвених наука у Србији са таквим успехом полазило за руком.

<sup>4</sup> Начин цитирања и парафразирања коришћених исечака и наслова текстова пронађених унутар истраживаних бројева часописа које се сматрају релевантним за потврђивање донесених закључака током истраживања приказани су у складу са научним препорукама и стандардима.

<sup>5</sup> Скрећемо пажњу да целокупна анализа публикованих радова неће бити приказана због ограниченог простора.

У прилог Ђурићеве константна пажња о младим истраживачима сведоче најбоље њихови животописи. Зато је, макар само укратко, корисно указати на дугачки списак оних који су у неколико протеклих година примљени у окриље Института да би у њему почели марљиво да граде своје опусе, научне биографије и каријере, остали да раде у њему или кренули даље у свом развоју. Уз свако име биће поменуто научно звање, а онда и ангажман у неком од часописа. На овом месту је практично немогуће набројати све чланке и монографије наведених аутора као личне доприносе у раду на пројектима. Ипак, уз извињење онима који су ненамерно изостављени са овог списка, ради потпуније слике поменућемо следеће младе колеге. Пођимо редом.

*Миша Стојадиновић*, сада директор ИПС – научни сарадник, главни и одговорни уредник научног часописа „Српска политичка мисао”, аутор више научних радова и монографија у издању Института; *Владан Станковић* – виши научни сарадник, добитник „Светосавске награде” ИПС у Београду за најбољи научни рад у 2022. године; *Марија Ђорић* – виши научни сарадник, руководилац Центра за националну безбедност при ИПС, главни и одговорни уредник научног часописа „Политика националне безбедности”; *Весна Станковић Пејновић* – виши научни сарадник, ауторка више књига у издању Института; *Александра Колаковић* – виши научни сарадник, руководилац пројекта „Француска и Западни Балкан: наслеђе прошлости и евроинтеграције”; *Јелена Тодоровић Лазић* – виши научни сарадник; *Тијана Перић Дилигенски* – виши научни сарадник.

*Петар Матић* – научни сарадник, руководилац Центра за политички систем и државну администрацију главни и одговорни уредник часописа „Администрација и јавне политике”; *Драган Траиловић* – научни сарадник, члан редакције часописа „Српска политичка мисао” и „Архив за правне и друштвене науке”; *Вишња Стојадиновић* – научни сарадник, вишегодишњи секретар редакције часописа „Национални интерес”; *Душан Достанић* – научни сарадник, секретар редакције часописа „Политичка ревија”; *Никола Младеновић* – научни сарадник; *Милена Пешић* – научни сарадник; *Сања Стошић* – научни сарадник; *Александар Новаковић* – научни сарадник; *Ивана Лукнар* – научни сарадник; *Марта Нешковић* – научни сарадник; *Адријана Грмуша* – научни сарадник; *Иван Матић* – научни сарадник.

*Слађана Младеновић* – истраживач сарадник, секретар редакције часописа „Српска политичка мисао”; *Олга Стевановић* – истраживач-сарадник, секретар редакције часописа „Српска политичка мисао”; *Адријана Лазаревић* – истраживач-сарадник, секретар часописа „Српска политичка мисао”; *Страхиња Обреновић* – истраживач-сарадник, секретар редакције часописа „Политика националне безбедности”; *Марко Пејковић* – научни сарадник, секретар редакције часописа „Администрација и јавне политике”;

*Вања Глишин* – научни сарадник, члан редакције часописа „Политика националне безбедности” и уредништва часописа „Национални интерес”; *Зоран Милосављевић* – истраживач-сарадник; *Младен Лишанин* – истраживач-сарадник; *Андријана Јовановић* – истраживач сарадник; *Милош Јевтић* – истраживач-сарадник; *Јован Берић* – истраживач-сарадник; *Душан Чорбић* – истраживач-сарадник; *Јелена Вујановић* – истраживач-сарадник. *Љиљана Коларски* – истраживач-приправник, секретар редакције часописа „Српска политичка мисао”; *Бојана Секулић* – истраживач приправник, секретар редакција часописа „Национални интерес”, „Администрација и јавне политике” и „Социјална политика”; *Саво Симић* – истраживач приправник, секретар редакције часописа „Национални интерес”; *Милица Топаловић* – истраживач-приправник, секретар редакције часописа „Политичка ревија”; *Душан Радујко* – истраживач-приправник, секретар редакције часописа „Архив за правне и друштвене науке”; *Виктор Стаменковић* – истраживач-приправник; *Ненад Спасојевић* – истраживач-приправник; *Никола Лазвић* – истраживач-приправник; *Никола Перишић* – истраживач-приправник; *Стефан Радојковић* – истраживач-приправник; *Андреа Јовановић* – истраживач-приправник; *Душан Гујаничић* – истраживач; *Милош Вулић* истраживач приправник у ИПС.

Поменуте младе колегинице и колеге су објавили бројне научне, стручне и публицистичке радове на политиколошке и друге друге сродне теме, како у домаћим научним часописима, зборницима, тако и у међународним публикацијама. Не мање важни су и њихови појединачни наступи – предавања, коментари, анализе, колумне и сл. – у електронским медијима, ТВ, радио, Интернет, штампа... и јавности уопште. Све то заједно, имало је кумулативни ефекат и означило је значајан напредак у представљању Института стручним круговима, међу експертима, али и међу свим другим заинтересованим деловима јавности.

Управо разнолики тематски кругови политиколошких, монографија, зборника, брошура Института за политичке студије били су једно од маркантних сведочанстава важности афирмације потребе за разложним и озбиљним приступом у решавању уочених проблема. А управо тиме је Жика Ђурић у менторском опхођењу са младим људима био константно брижно обузет. Био је, наиме, чврсто уверен да ће једино тако млади допринети јачању често и несвесног интересовања за сама истраживања разних политиколошких области. Непрестано је тежио побуђивању младалачке свести и профилисању стваралачког „печата” самог аутора”, чинећи то како би у њима подстакао мисаоно смели, занимљив и интригантан стил писања, једноставним и сваком човеку разумљивим језиком.

Чини се да су оцене по којима су млади данас распуштени, запуштени, напуштени и себи препуштени, оправданије него што су икада биле. Али,

за разлику од неких пређашњих времена, они су то данас свакако мање својом него туђом кривицом. Млади су више су жртве него актери кризе, јер су нека врста цивилизацијске, прецизније, глобализацијске колатералне штете (Prodović Milojković, Prodović, 2016). Узимајући у обзир горе поменуто, Живојин Жика Ђурић се у својим настојањима трудио супротно, да младе окупљене око истраживачких пројеката у Институту приближи правим животним и научним вредностима – љубави и доброты, раду и знању!

\*

Изузетно је тешко писати о неком коме су наклоњене само речи хвале. Јер, заиста, само се такве речи везују за човека коме су љубав, поштење, рад и знање били главно надахнуће живота. Још једном велико хвала Живојину Жики Ђурићу на бодрењу и полетним саветима увек спремним да их пружи онима који су желели да их чују, промисле, прихвате. То стога што, веома често није баш све у појавама које видимо, већ и у начину на који их гледамо. Свако види оно што жели!

На послетку, осећам потребу да искрено искажем задовољство што је кормило управљања ИПС – институцијом са којом сарађујем и којој и душом и срцем припадам – преузео најбољи ђак Ђурићеве „академије” (читај, без претеривања). Радује ме да ће управо он знати и умети да настави оно што је Жика Ђурић започео и развио. Уверена сам да ће драгом колеги Миши Стојадиновићу поћи за руком да опхођење које је учио од Живојина Жике Ђурића – попут осећаја отворености, непосредности и блискости, посебно усмерене према млађим колегама истраживачима – на свој начин утка у начин вођења Института. Сигурна сам да ће се уливањем поверења, доживљаја сигурности и подстицаја у раду свим научним радницима наставити научно-истраживачки развој ИПС. Тиме ће се као главно наслеђе Живојина Ђурића обогатити смисао импулса креативног поистовећивања рада и труда руководеће личности са Институцијом као колективом! Бар толико је наш Жика заслужио!

## РЕФЕРЕНЦЕ

- Кнежевић, М. 2023. Животијин Ђурић 1954-2022 – један живот посвећен Институту, *Национални интерес*, бр 1/2023.
- Пантић, Д. 1981. *Вредносне оријентације младих у Србији*, Истраживачко-издавачки центар, ССО Србије.
- Bauman, Z. 1998. *Work, Consumerism and the New Poor*, Buckingham: Open University Press.
- Bradley, H. 1997. *Fractured Identities: Changing Patterns of Inequality*. Cambridge: Polity Press.
- Griffin, C. 1993. *Representations of Youth: the Study of Youth and Adolescence in Britain and America*, Polity Press, Cambridge.
- Du Bois-Reymond, M. 1998. 'I don't want to commit myself yet': Young people's life concepts. *Journal of Youth Studies*, 1(1): 63-79.
- Ingelhart, R. 1997. *Modernization and Postmodernization: Cultural, Economic and Political Change in 43 Societies*. Princeton: Princeton University Press.
- Kipke, M. – ur. 1999. *Risks and opportunities: Synthesis of studies on adolescence*. Washington DC: National Academy Press.
- Miles, S. 2000. *Youth Lifestyles in a Changing World*. Buckingham: Open University Press.
- Mortimer, R.; Larson, R. – ur. 2002. *The changing adolescent experience: societal trends and the transition to adulthood*. New York: Cambridge University Press.
- Musgrove, F. 1974. *Youth and Social Order*, London: Routledge & Kegan Paul.
- Итурс: forms and performances. *International Social Science Journal*, 52(164): 219-233.
- Prodović Milojković, B., Prodović, B. 2016. „Sistem vrednosti i vaspitanje mladih iz ugla prof. dr Ljubinka Milosavljevića”, *Zbornik: Istorija ideja i promišljanje savremenog sveta*, Filozofski fakultet, Niš, 161-176.
- Roberts, K. 2003. Change and continuity in youth transitions in Eastern Europe: Lessons for Western sociology. *The Sociological Review*, 51(4): 484-499.
- Roche, J., Tucker, S. (ur.), 1997. *Youth in Society: Contemporary Theory, Policy and Practice*, SAGE Publications, London.
- Ruddick, S. 2003. The Politics of Aging: Globalization and Restructuring of Youth and Childhood. *Antipode*, 35(2): 335-364.
- Cote, J. E. 2002. The role of identity capital in the transition to adulthood: the individualization thesis examined. *Journal of Youth Studies*, 5(2): 117-134.

- France, A. 2007. *Understanding Youth in Late Modernity*. Maidenhead: McGraw Hill Open University Press.
- Furlong, A. – ed. 2009. *Handbook of Youth and Young Adulthood*. New Perspectives and Agendas. London/New York: Routledge.
- Furlong, A.; Cartmel, F. 1997. *Young People and Social Change*. Buckingham: Open University Press.
- Ule, M.; Renar, T.; Mencin Čepak, M.; Tivadar, B. (2000). *Socialna ranljivost mladih*. Ljubljana: Urad Republike Slovenije za mladino/Šentilj: Založba Aristej.
- Walther, A. 2006. Regimes of Youth Transitions. Chise, flexibility and security in young people's experiences across different European contexts. *Young*, 14(2): 119-141.
- Wyn, J. 2011. The sociology of Youth. A reflection on its the field and future directions. *Youth Studies Australia*, 30(3): 34-39.
- Wyn, J.; Dwyer, P. 1999. New directions in research on youth in transition. *Journal of Youth Studies*, 2(1): 5-21.
- Wyn, J.; White, R. 1997. *Rethinking Youth*. London: Sage.

**Biljana Prođović Milojković**

*Metropolitan University Faculty of Applied Ecology – Futura,  
Belgrade, Serbia*

THE INFLUENCE OF ŽIVOJIN ŽIKA ĐURIĆ  
ON THE INTELLECTUAL DEVELOPMENT  
OF YOUNG SCIENTISTS

Resume

Young people and their position in the country are one of the key issues of development and the foundation for further construction and progress, and therefore investing in young people means investing in the wealth of our society today and tomorrow.

In the paper, special emphasis is placed on the infinitely great importance of the support that Živojin Žika Đurić, the long-time director of the Institute for Political Studies, provided to the young generation, showing his already deep-rooted perception that young people live at a time when society is developing an awareness of the needs of young people who are enabled an opportunity for active action, as recognized generations that could change something.

By analyzing the content of biographies and published contributions of younger researchers, the pedagogical importance of Žika Đurić in the development of young people, and his achieved contribution to the scientific, professional and general public will be pointed out.

Keywords: Živojin Žika Đurić, Institute for Political Studies, researcher, youth.



